

บทวิจารณ์หนังสือ Book Review

สุรศักดิ์ ชะมารัมย์¹ ดร.จิรายุ ทรัพย์สิน² และ ดร.วันชัย สุขตาม³
¹อาจารย์ประจำสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
คณะนิติรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
²ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
³อาจารย์ประจำสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว รุนแรง และสลับซับซ้อนอันเกิดขึ้นภายใต้อิทธิพลของกระแสโลกาภิวัตน์ (Globalization) ในปัจจุบัน ทำให้สภาพการแข่งขันกันของบรรดาคณะกรรมาธิการต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาคธุรกิจเอกชนทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้นเรื่อยๆ และปัจจุบันมีการยอมรับกันว่าทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource) เป็นเครื่องมือที่ทรงพลังในการที่จะช่วยสร้างความสำเร็จขององค์กรและเป็นกลไกในการขับเคลื่อนองค์กรไปสู่ความสำเร็จ เนื่องจากทรัพยากรมนุษย์เป็นทรัพยากรที่ได้ชื่อว่าทรงคุณค่าและมีความสำคัญที่สุดที่จะช่วยให้การขับเคลื่อนองค์กรในด้านต่างๆ บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายและภารกิจที่ตั้งเอาไว้ ทั้งนี้ เพราะทรัพยากรมนุษย์มีสภาวะจิตใจสามารถพัฒนาความรู้ ทักษะ และความสามารถให้มีศักยภาพสูงในอนาคตจะส่งผลให้องค์กรประสบผลสำเร็จได้

หนังสือเรื่อง Handbook of Human Resource Development (คู่มือการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์) เล่มนี้จึงเป็นหนังสือที่สามารถตอบ โจทย์ในประเด็นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของบรรดาคณะกรรมาธิการทั้งหลายในปัจจุบันได้เป็นอย่างดี โดยที่หนังสือเล่มนี้ถือเป็นผลงานทางวิชาการที่ร่วมสร้างสรรค์และร่วมกันผลิตขึ้นมาโดยนักวิชาการและนักปฏิบัติการทางด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่มีชื่อเสียงชั้นนำของโลกจำนวนหลายคน ซึ่งเป็นผลงานที่เกิดขึ้นจากการประชุมเครือข่ายความเป็นเลิศด้านโครงการ (Program Excellence Network: PEN) แห่งสถาบันการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (Academy of Human Resource Development: AHRD) ในปี ค.ศ. 2011 ทั้งนี้ โดยมีบรรณาธิการร่วมกันจำนวน 3 ท่านคือ ศาสตราจารย์ ดร.นีล ชาลอฟสกี (Neal Chalofsky) แห่งภาควิชาการศึกษามนุษย์และองค์กร มหาวิทยาลัยจอร์จ วอชิงตัน รองศาสตราจารย์ ดร.โทเนตเต้ เอส. ร็อกโค (Tonette S. Rocco) แห่งภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และผู้อำนวยการสำนักงานเขียนวิชาการและ

การสนับสนุนการเผยแพร่ วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยนานาชาติฟลอริดา และศาสตราจารย์ ดร. ไมเคิล (เลน) มอร์ริส (Michael (Lane) Morris) แห่งภาควิชาการจัดการ วิทยาลัยบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทนเนสซี เป็นหนังสือที่จัดพิมพ์โดย John Wiley & Sons, Inc. พิมพ์ครั้งที่ 1 ค.ศ. 2014 ความยาวจำนวน 759 หน้า ถือได้ว่าเป็นตำราวิชาการทางด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่มีเนื้อหาสาระทันสมัยและมีความสมบูรณ์ครบถ้วนมากที่สุดเล่มหนึ่งในสาขาวิชาการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (the eld of HRD)

สำหรับวัตถุประสงค์หลักที่สำคัญของหนังสือเล่มนี้คือ เพื่อต้องการแสดงให้เห็นถึงพื้นฐานของสาขาวิชาการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ประเด็นและมุมมองต่างๆ เกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การพัฒนากำลังคน การจัดการกำลังคน การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในองค์กร การจัดการการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การประยุกต์ใช้นวัตกรรม ตลอดจนทิศทางและแนวโน้มของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในอนาคต ซึ่งจะเป็ประโยชน์ในแง่ที่ทำให้ผู้อ่านได้เรียนรู้ และทำความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาคน ตลอดจนยังเป็นการช่วยเพิ่มความเข้าใจในกระบวนการของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อีกด้วย

ในส่วนการจัดแบ่งโครงสร้างการนำเสนอเนื้อหาสาระของหนังสือเล่มนี้นั้น คณะบรรณาธิการได้จัดแบ่งออกเป็นจำนวน 8 ส่วนสำคัญ ในแต่ละส่วนจะประกอบด้วยหัวข้อไม่เกินจำนวน 6 หัวข้อ โดยมีหัวข้อทั้งหมดจำนวน 40 หัวข้อ ซึ่งจะได้กล่าวถึงสาระสำคัญตามลำดับพอสังเขปดังนี้

ส่วนแรก เป็นการอธิบายเพื่อชี้ให้เห็นถึงพื้นฐานของสาขาวิชาการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งจะประกอบด้วยแนวคิดและทฤษฎีที่มีอิทธิพลมากที่สุด (และยังคงมีอิทธิพลต่อไป) ต่อสาขาวิชาและวิชาชีพทางด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยจะประกอบด้วยหัวข้อต่างๆ 5 หัวข้อคือ พื้นฐานทางจิตวิทยาของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ทฤษฎีระบบและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ทฤษฎีการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ และการประยุกต์ใช้ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การจัดการและภาวะผู้นำในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ รวมถึงวัฒนธรรมองค์กรและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์: รากเหง้า ภูมิทัศน์ และอนาคต

ส่วนที่ 2 เป็นการอธิบายให้เห็นถึงประเด็นและมุมมองต่างๆเกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยที่บางประเด็นยังเป็นเรื่องที่มีการถกเถียงกันอยู่ในสาขาวิชานี้ ซึ่งจะประกอบด้วยหัวข้อต่างๆ 5 หัวข้อคือ ปัญหาการนิยามการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ มุมมองแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาสำหรับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ หันกลับมามองแนวคิดสตรีนิยมเชิงวิเคราะห์ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์: อุปนิสัยแห่งมนุษยนิยม การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เชิงวิพากษ์ และความรับผิดชอบต่อสังคมและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ความตึงเครียดที่ไม่เอื้ออำนวยและแนวทางในอนาคต

ส่วนที่ 3 เป็นการอธิบายให้เห็นถึงการพัฒนากำลังคน ซึ่งจะกล่าวถึงจุดประสงค์หลักของสาขานี้ เพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ขององค์กร โดยจะประกอบด้วยหัวข้อต่างๆ 5 หัวข้อคือ ความเชี่ยวชาญผ่านเลนส์การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การวิจัย แนวโน้มและผลกระทบ สมรรถนะ พื้นฐานสำหรับประสิทธิผลของพนักงาน การเรียนรู้ในสถานที่ทำงาน การแนะนำการวิจัยทางการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในส่วนที่เชื่อมต่อกับการทำงาน/ชีวิต ความสำคัญของการสร้างความสุขในการทำงาน/ชีวิตในการพัฒนามาตรการปฏิบัติ และการทำงานด้วยวิธีการฝึกฝนตนเองในการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน

ส่วนที่ 4 เป็นการอธิบายให้เห็นถึงการจัดการกำลังคนที่เกี่ยวข้องกับปัญหาความหลากหลายภายในองค์กรส่วนใหญ่ในปัจจุบัน โดยจะประกอบด้วยหัวข้อต่างๆ 5 หัวข้อคือ ผู้สูงอายุในฐานะความท้าทายในการพัฒนาอาชีพสำหรับองค์กร กระบวนทัศน์ความยุติธรรมทางสังคมสำหรับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ พื้นฐานทางปรัชญาและทฤษฎี คนพิการ โปรแกรมสุขภาพและการมีสุขภาพที่แข็งแกร่งกับบทบาทของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การให้ความสำคัญกับเรื่องเพศกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และมุมมองระหว่างประเทศและมุมมองข้ามวัฒนธรรมของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

ส่วนที่ 5 เป็นการอธิบายให้เห็นถึงการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในองค์กรที่ครอบคลุมขอบเขตความรับผิดชอบและความเชี่ยวชาญภายใต้การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ประกอบด้วยหัวข้อต่างๆ 6 หัวข้อคือ การทบทวนวรรณกรรมทางด้านอาชีพปัจจุบันกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ แนวโน้มและประเด็นในการบูรณาการการจัดการความรู้และองค์กรแห่งการเรียนรู้ เพื่อการปรับปรุงผลการปฏิบัติงานในสถานที่ทำงาน การเชื่อมโยงแรงจูงใจในการถ่ายโอนการเรียนรู้ในสถานที่ทำงาน บทบาทของความมุ่งมั่นในการดำเนินงานและความคิดริเริ่มส่วนบุคคล การสอนงาน การให้คำปรึกษา รวมถึงจนถึงการจัดการคนเก่งในทางปฏิบัติที่สอดคล้องเชิงกลยุทธ์

ส่วนที่ 6 เป็นการอธิบายให้เห็นถึงการจัดการการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เกี่ยวกับประเด็นที่มีความเกี่ยวข้องกับการจัดการหน้าที่ทางการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในองค์กร ประกอบด้วยหัวข้อต่างๆ 5 หัวข้อคือ นโยบายการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์: ภาพรวม ด้านกฎหมายการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เชิงกลยุทธ์: การยอมรับปรัชญา กลยุทธ์ ความร่วมมือและบทบาทที่เปลี่ยนแปลง ศิลธรรมและจริยธรรมในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในบริษัทขนาดเล็ก: ปัญหาปัจจุบัน ข้อมูลเชิงลึก และแนวทางในอนาคตสำหรับการวิจัยและการปฏิบัติ

ส่วนที่ 7 เป็นการอธิบายให้เห็นถึงการประยุกต์ใช้นวัตกรรมอันประกอบด้วยแนวคิดที่ทันสมัย บางประการ และการปฏิบัติในสาขาวิชานี้ โดยจะประกอบด้วยหัวข้อต่างๆ 5 หัวข้อคือ การเรียนรู้เชิงปฏิบัติการ เครื่องมือการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อแก้ปัญหา การพัฒนาภาวะผู้นำ การสร้างทีม และการปฏิรูปองค์การ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เสมือนจริง การพัฒนาความคิดเชิงกลยุทธ์ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ศูนย์รวม วิทยาเชิงบูรณาการของการปฏิบัติ ความผูกพันของพนักงานกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การสำรวจ ประสิทธิภาพ การวัดและการปฏิบัติ รวมถึงตลอดทั้งความฉลาดทางอารมณ์และบทบาทสำคัญในการพัฒนา ทรัพยากรมนุษย์

และในส่วนสุดท้ายคือส่วนที่ 8 เป็นการอธิบายให้เห็นถึงทิศทางในอนาคตและการมุ่งเน้นให้ ความสนใจไปที่ประเด็นซึ่งจะเป็นตัวกำหนดการพัฒนาทางด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในรูปแบบ วิชาชีพและสาขาวิชา ประกอบด้วยหัวข้อต่างๆ 4 หัวข้อคือ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ระดับประเทศ การให้คำรับรองผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ มาตรฐานและการรับรองโปรแกรมวิชาการ ทางด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และทิศทางในอนาคตของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

โดยสรุป หนังสือเล่มนี้เป็นการถ่ายทอดองค์ความรู้และแนวปฏิบัติทางด้านการพัฒนาทรัพยากร มนุษย์ซึ่งครอบคลุมใน 8 ส่วนสำคัญอันได้แก่ 1) พื้นฐานของสาขาวิชาการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ 2) ประเด็นและมุมมองต่างๆเกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่ยังมีการถกเถียงกันอยู่ในปัจจุบัน 3) การพัฒนากำลังคน 4) การจัดการกำลังคน 5) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในองค์การ 6) การจัดการ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ 7) การประยุกต์ใช้นวัตกรรม และ 8) ทิศทางในอนาคต สำหรับจุดเด่น ที่น่าสนใจของหนังสือเล่มนี้คือ การวางโครงเรื่องหรือการลำดับเนื้อหาการนำเสนออันมีโครงสร้างที่ ชัดเจน ตลอดทั้งมีสำนวนภาษาที่ใช้และวิธีการเขียนตรงไปตรงมา มีความพยายามสอดแทรกประเด็น สำคัญไว้ในเนื้อหา อีกทั้งมีการสรุปบทวนประเด็นที่ได้อธิบายไว้ในเนื้อหาเอาไว้ เพื่อให้ผู้อ่านได้อ่าน บทวนความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาของแต่ละตอนได้ง่ายขึ้น โดยการลำดับเนื้อหาการนำเสนอจะเริ่มต้น ด้วยการปูพื้นฐาน เพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับสาขาวิชาการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ต่อจากนั้นจึงชี้ให้ เห็นถึงมิติสำคัญของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งเป็นประเด็นที่กำลังเป็นที่สนใจในปัจจุบัน และวิธี ปฏิบัติทางด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และปิดท้ายเรื่องด้วยการพยายามฉายภาพให้เห็นถึงทิศทาง และแนวโน้มที่สำคัญของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในอนาคต ทำให้สามารถเชื่อมโยงแนวคิดและ หลักการสำคัญเกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในด้านหรือมิติต่างๆ ไปประยุกต์ใช้ในทางปฏิบัติได้ อย่างเห็นผลเป็นรูปธรรม และมีความสอดคล้องเหมาะสมเป็นไปตามเงื่อนไขในแต่ละสถานการณ์

ดังนั้น คณะผู้วิจารณ์จึงเห็นว่าหนังสือที่อุดมไปด้วยคุณค่าและประโยชน์นานัปการ ซึ่งเป็นผลงานของบรรดาครูทางด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่มีชื่อเสียงในระดับโลกเล่มนี้มีความเหมาะสมอย่างยิ่งที่จะใช้เป็นตำราเรียนหรือหนังสืออ่านประกอบสำหรับนิสิต และนักศึกษาที่กำลังศึกษา ตลอดจนทั้งอาจารย์ และนักวิจัยทางด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การบริหารทรัพยากรมนุษย์ การบริหารธุรกิจ รัฐประศาสนศาสตร์ การจัดการ และศาสตร์อื่นๆที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ และยังสามารถนำไปพัฒนาต่อยอด เพื่อเพิ่มพูนองค์ความรู้ในด้านนี้ให้ก้าวหน้ามากยิ่งขึ้นต่อไปได้อีกด้วย และนอกจากที่กล่าวมาแล้วนั้น หนังสือเล่มนี้ยังสามารถที่จะใช้เป็นคู่มือการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่ชี้แนะแนวทางแก่ผู้บริหารองค์กร นักพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ตลอดจนคนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่างๆ ที่ต้องการพัฒนากำลังคนที่มีความรู้ ทักษะ และความสามารถให้มีศักยภาพที่สูงขึ้น เพื่อผลสำเร็จขององค์กรต่อไป

บรรณานุกรม

Neal E. Chalofsky, Tonette S. Rocco, Michael Lane Morris, editors. (2014). **Handbook of Human Resource Development**. New Jersey: John Wiley & Sons, Inc.

